

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอธิบายกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและกับการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 ที่สังกัดสถาบันการศึกษาของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร สถาบันเหล่านี้สังกัดกับ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และสภากาชาดไทย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างชั้นสร้างเครื่องมือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในชั้นสร้างเครื่องมือเป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 ของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 110 คน

กลุ่มตัวอย่างชั้นศึกษาจริง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในชั้นศึกษาจริง เป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 สังกัดสถาบันการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และสภากาชาดไทย ในกรุงเทพมหานคร

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. สํารวจวิทยาลัยพยาบาลที่อยู่ในขอบเขตที่ศึกษามีทั้งหมด 9 แห่ง คือ
 - 1.1 คณะพยาบาลศาสตร์ศิริราชพยาบาล
 - 1.2 ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
 - 1.3 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
 - 1.4 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ
 - 1.5 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ
 - 1.6 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
 - 1.7 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครุเทพ
 - 1.8 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
 - 1.9 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

2. จากวิทยาลัยพยาบาล ทั้ง 9 แห่งดังกล่าว นำมาแบ่งตามสังกัดได้ดังนี้
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 2 แห่ง คือ

1 คณะพยาบาลศาสตร์ศิริราชพยาบาล

2 ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
สังกัดกระทรวงกลาโหม จำนวน 3 แห่ง คือ

1. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

2. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ

3. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ

สังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน 2 แห่ง คือ

1. วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

2. วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1 แห่ง คือ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครุเทพ

สังกัดสภากาชาดไทย จำนวน 1 แห่ง คือ

วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

3. สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการทำการสุ่มอย่างง่ายจากวิทยาลัยพยาบาลในแต่ละสังกัด
มาสังกัดละ 1 แห่ง ได้จำนวนวิทยาลัยทั้งหมด 5 แห่ง แต่ละแห่งกำหนดให้นักศึกษาปีที่ 2 ทุกคน
เป็นตัวอย่างของการวิจัย ได้ตัวอย่างทั้งหมด 504 คน ดังแสดงในตาราง ที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิทยาลัยพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1 คณะพยาบาลศาสตร์ศิริราชพยาบาล	131
2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ	52
3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครุเทพ	74
4 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์	138
5 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย	109
รวม	504

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามรูปแบบการอนุมานสาเหตุเกี่ยวกับวิชาการพยาบาลของนักศึกษาที่สร้างตามแนวแบบสอบถามรูปแบบการอนุมานสาเหตุ (The Attributional Style Questionnaire หรือ ASQ) ของ Peterson, Semmel, Von Baeyer, Abramson, Metalsky และ Seligman (1982) กับแบบสอบถามรูปแบบการอนุมานสาเหตุในการเรียน (Academic ASQ) ของ Peterson และ Barrett (1987) และแบบสอบถามเรื่องการอนุมานสาเหตุเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ของประสูต หุ่นวงศ์มาศ (2534)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎีการช่วยตนเองไม่ได้ที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learned Helplessness)
2. สร้างข้อกระทง เป็นสถานการณ์สมมติตามแนวแบบสอบถามตามรูปแบบการอนุมานสาเหตุ (ASQ) กับแบบสอบถามรูปแบบการอนุมานสาเหตุทางการเรียน (Academic ASQ) และแบบสอบถามเรื่องการอนุมานสาเหตุเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ สถานการณ์ที่สมมตินี้เป็นเหตุการณ์เลวร้ายเกี่ยวกับวิชาการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 และการปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 23 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์ให้นักศึกษาตอบ 4 ข้อ คือ
 - 2.1 ให้เขียนสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดสถานการณ์นั้นขึ้น
 - 2.2 ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับการอนุมานสาเหตุภายในและภายนอก
 - 2.3 ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับความไม่สม่ำเสมอและความสม่ำเสมอที่ทำให้เกิดสถานการณ์นั้น
 - 2.4 ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับความจำเพาะและความทั่วไปของสาเหตุที่ทำให้เกิดสถานการณ์นั้น
3. นำสถานการณ์ทั้งหมดดังกล่าว มาขอให้ รองศาสตราจารย์ ดร. วีระพร อุวรรณโณ ปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบความตรงของเนื้อหา
4. รวบรวมข้อกระทงเหล่านี้ เพื่อนำไปศึกษาในขั้นต่อไป

ตัวอย่างแบบสอบถามรูปแบบการอนุมานสาเหตุเกี่ยวกับวิชาการพยาบาล

สถานการณ์ที่ 1 : คุณสอบวิชาการพยาบาลได้คะแนนค่อนข้างน้อย

1. สาเหตุหลักที่ทำให้คุณสอบวิชาการพยาบาลได้คะแนนค่อนข้างน้อย คือ
2. สาเหตุที่ทำให้คุณสอบวิชาการพยาบาลได้คะแนนค่อนข้างน้อยเกิดจากตัวคุณเอง หรือเกิดจากบุคคลอื่นหรือสิ่งแวดล้อม
เกิดจากตัวฉันเอง 1__2__3__4__5__6__7 เกิดจากบุคคลอื่น หรือสิ่งแวดล้อม
3. ในอนาคต ถ้าสถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นอีก สาเหตุยังคงเหมือนเดิมหรือไม่
สาเหตุยังคงเหมือนเดิม 1__2__3__4__5__6__7 สาเหตุจะไม่เหมือนเดิม
4. สาเหตุดังกล่าวมีผลเฉพาะวิชาการพยาบาลเท่านั้น หรือมีอิทธิพลต่อทุกวิชาที่คุณศึกษา
มีอิทธิพลต่อทุก _____ มีอิทธิพลเฉพาะวิชา
วิชาที่ฉันศึกษา 1__2__3__4__5__6__7 การพยาบาลเท่านั้น
(รายละเอียดของเครื่องมือที่ครบถ้วน โปรดดูภาคผนวก ก)

เกณฑ์การให้คะแนน

ในแต่ละสถานการณ์สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าว จะไม่นำมาคิดคะแนน ส่วนคำถามในข้อ 2, 3 และ 4 จะให้คะแนนดังนี้

1. คะแนนในมิติแหล่งกำเนิดของสาเหตุ

- ถ้านักศึกษาอนุมานสาเหตุจากสาเหตุภายใน จะได้คะแนน 1 คะแนน
- ถ้านักศึกษาอนุมานสาเหตุจากสาเหตุภายนอก จะได้คะแนน 7 คะแนน
- ถ้านักศึกษาอนุมานสาเหตุว่าระหว่างภายในและภายนอกจะได้คะแนน 2-6 คะแนน

ตามลำดับ

2. คะแนนในมิติความสม่ำเสมอ

- ถ้านักศึกษาอนุมานสาเหตุว่าเป็นความสม่ำเสมอ จะได้คะแนน 1 คะแนน
- ถ้านักศึกษาอนุมานสาเหตุว่าเป็นความไม่สม่ำเสมอ จะได้คะแนน 7 คะแนน
- ถ้านักศึกษาอนุมานสาเหตุระหว่างความสม่ำเสมอ และความไม่สม่ำเสมอ จะได้

คะแนน 2-6 คะแนน ตามลำดับ

3. คะแนนในมิติความทั่วไป

- ถ้านักศึกษาอนุมานสาเหตุว่าเป็นความทั่วไป จะได้คะแนน 1 คะแนน

- ถ้านักศึกษาอนุমানสาเหตุว่าเป็นความจำเพาะ จะได้คะแนน 7 คะแนน
- ถ้านักศึกษาอนุমানสาเหตุระหว่างความทั่วไป และความจำเพาะจะได้คะแนน 2-6

คะแนน ตามลำดับ

จากคะแนนที่ให้ทั้ง 3 มิติ บุคคลที่ได้คะแนนแต่ละมิติ ทั้ง 3 มิติ สูงกว่าค่ามัธยฐาน หมายถึง บุคคลที่มีการอนุমানสาเหตุที่เหมาะสม หรือเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนน ต่ำกว่าค่ามัธยฐานเป็นบุคคลที่มีการอนุমানสาเหตุที่ไม่เหมาะสมหรือมองโลกในแง่ร้าย

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. การวิเคราะห์ข้อกระทงรายชื่อ

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อกระทง

1.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 ของภาควิชา พยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 110 คนตอบ และได้รับแบบ สอบถามกลับคืนมาครบทั้งหมด 100 ชุด

1.2 นำแบบสอบถามที่ได้มาให้คะแนน ในแต่ละสถานการณจะมี 3 มิติ แต่ละมิติมี สเกล 7 สเกล ตั้งแต่ 1 ถึง 7 ให้คะแนนข้อมือสุดของแต่ละมิติเป็น 1 ถัดมาเป็น 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับ และขวามือสุดเป็น 7 คะแนน

1.3 คำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับผลรวมของข้ออื่นๆ ทั้งหมด (Corrected Item-total Correlation) จนเหลือเฉพาะข้อที่มีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ แล้วจึง ทดสอบหาความเที่ยง โดยการหาสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในแบบอัลฟา (Cronbach's α Coefficient of Internal Consistency) โดยแยกวิเคราะห์เป็นรายมิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส พี ซี พลัส (SPSS/PC+)

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทง

จากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับผลรวมของข้ออื่นๆ ทั้งหมด (Corrected Item-total Correlation) ของข้อกระทงทั้ง 23 ข้อ โดยแยกวิเคราะห์แต่ละมิติพบว่าใน มิติแหล่งกำเนิดของสาเหตุมีข้อกระทงที่ 2 และที่ 5 ผ่านการวิเคราะห์มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนข้อกระทงอื่นๆ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005 ทั้ง 3 มิติ ดังแสดงในตาราง ที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับผลรวมของข้อกระทงอื่นๆ ทั้งหมดของมาตร (N=100)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับผลรวมของข้ออื่นๆ ทั้งหมด		
	มิติแหล่งกำเนิดของสาเหตุ	มิติความสม่ำเสมอ	มิติความทั่วไป
1. คุณสอบวิชาการพยาบาลได้คะแนนค่อนข้างน้อย	0.46**	0.45**	0.51**
2. เมื่ออยู่ในชั้นเรียนคุณตั้งใจเรียนวิชาการพยาบาลแต่ก็ไม่เข้าใจเนื้อหาที่อาจารย์สอน	0.19*	0.51**	0.52**
3. คุณสามารถจำเนื้อหาวิชาการพยาบาลที่อาจารย์สอนได้ แต่เมื่อนำไปปฏิบัติจริงคุณกลับลืม	0.33**	0.54**	0.49**
4. คุณเตรียมตัว เพื่อสอบวิชาการพยาบาลเป็นอย่างดี แต่เมื่อถึงเวลาสอบคุณกลับทำข้อสอบได้น้อย	0.41**	0.54**	0.60**
5. เพื่อนคุณมาขอคำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาการพยาบาล แต่คุณก็ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้	0.19*	0.62**	0.64**
6. คุณเข้าใจเนื้อหาวิชาการพยาบาลได้ซำมาก ต้องให้อาจารย์อธิบายซ้ำหลายครั้งจึงจะเข้าใจ	0.29**	0.63**	0.70**
7.คุณได้คะแนนสอบวิชาการพยาบาลต่ำสุดในชั้นเรียน	0.35**	0.78**	0.72**
8.ขณะเรียนวิชาการพยาบาล คุณไม่สามารถตอบคำถามของอาจารย์ได้	0.36**	0.66**	0.64**
9. คุณพยายามที่จะหาคำว่าต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาการพยาบาลมาอ่าน แต่ก็อ่านไม่เข้าใจ	0.44**	0.67**	0.61**

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับผลรวมของข้ออื่นๆ ทั้งหมด		
	มิติแหล่งกำเนิดของสาเหตุ	มิติความสม่ำเสมอ	มิติความทั่วไป
10.เมื่อมีการสอบวิชาการพยาบาลที่ข้อสอบเป็นแบบเลือกตอบ คุณมักตอบโดยไม่ได้คิดเลย	0.40**	0.55**	0.69**
11.เมื่ออาจารย์ประกาศผลการเรียนวิชาการพยาบาล คุณได้ระดับผลการเรียน F	0.46**	0.65**	0.77**
12.ในการร่วมอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับวิชาการพยาบาล เพื่อนๆ มักจะไม่สนใจและไม่เข้าใจในคำพูดของคุณขณะที่คุณเป็นผู้ร่วมอภิปราย	0.33**	0.68**	0.55**
13.คุณลองทำข้อสอบเกี่ยวกับวิชาการพยาบาล แต่ก็ไม่สามารถเฉลยคำตอบได้ด้วยตนเอง	0.30**	0.67**	0.71**
14.เมื่อมีการติววิชาการพยาบาลกันในกลุ่มเพื่อน คุณไม่เข้าใจคำอธิบายของเพื่อนเลย	0.40**	0.74**	0.71**
15.เมื่อมีการทำงานกลุ่มเกี่ยวกับวิชาการพยาบาล คุณถูกปฏิเสธการเข้าร่วมกลุ่มจากเพื่อน	0.38**	0.69**	0.67**
16.คุณทำรายงานวิชาการพยาบาลส่งอาจารย์ แต่คุณได้คะแนนรายงานน้อยกว่าเพื่อน	0.56**	0.76**	0.72**

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับผลรวมของข้ออื่นๆทั้งหมด		
	มิติแหล่งกำเนิดของสาเหตุ	มิติความสม่ำเสมอ	มิติความทั่วไป
17. คุณตั้งใจที่จะเรียนวิชาการพยาบาล โดยการศึกษาล่วงหน้าก่อนทุกครั้ง แต่คุณก็ไม่สามารถทำคะแนนสอบได้ดีขึ้น	0.43**	0.80**	0.75**
18. เพื่อนนำแบบทดสอบวิชาการพยาบาลมาให้คุณทำ แต่คุณก็ไม่สามารถทำแบบทดสอบนั้นได้	0.36**	0.70**	0.69**
19. ในการฝึกการปฏิบัติการพยาบาล คุณตั้งใจทำงาน แต่คุณได้รับการประเมินผลการปฏิบัติการน้อยกว่าที่คุณคาดหวังไว้	0.45**	0.69**	0.56**
20. คุณไม่สามารถค้นหาหนังสือเกี่ยวกับวิชาการพยาบาลในห้องสมุด	0.44**	0.55**	0.65**
21. ในการปฏิบัติการพยาบาล คุณไม่ทราบว่า จะเริ่มต้นเขียนแผนการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยเป็นรายบุคคลอย่างไร	0.46**	0.62**	0.64**
22. คุณตั้งใจที่จะเรียนวิชาการพยาบาลในระดับสูงต่อไป แต่ต้องเลิกล้มความตั้งใจ เพราะคุณไม่สามารถสอบเข้าเรียนวิชาการพยาบาลในระดับสูงได้	0.39**	0.63**	0.74**
23. คุณไม่สามารถทำรายงานในวิชาการพยาบาลส่งอาจารย์ได้ทันตามเวลาที่กำหนด	0.44**	0.70**	0.82**

* $p < .05$ ** $p < .005$

2. การหาความเที่ยง (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อกระทงแล้วมาทดสอบหาความเที่ยงโดยการหาสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในแบบอัลฟา (Cronbach's α Coefficient of Internal Consistency) โดยแยกเป็นรายมิติ ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าความเที่ยงของมาตร โดยแยกเป็นรายมิติ (N = 100)

มิติ	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในแบบอัลฟา
มิติแหล่งกำเนิดของสาเหตุ	23	0.83
มิติความสม่ำเสมอ	23	0.95
มิติความทั่วไป	23	0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับอาจารย์ประจำชั้นของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 ของวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บข้อมูล เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ และการหาความเที่ยง ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 จำนวน 110 คน ของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
3. การเก็บข้อมูล เพื่อศึกษาจริง ด้วยแบบสอบถามรูปแบบการอนุมานสาเหตุเกี่ยวกับวิชาการพยาบาล ทั้ง 3 มิติ กับคะแนนวิชาการพยาบาลในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการพยาบาลทำโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บกับนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 สังกัดสถาบันการศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรวบรวมคะแนนจากอาจารย์ประจำชั้นของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส พี ซี พลัส (SPSS/PC+) คำนวณ โดย

1. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มโดยการใช้ค่ามัธยฐานของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามรูปแบบการอนุมานสาเหตุเกี่ยวกับวิชาพยาบาลในแต่ละมิติเป็นตัวแบ่ง กลุ่มมองโลกในแง่ดีเป็นกลุ่มที่ได้คะแนนทุกมิติอยู่ครึ่งบนของค่ามัธยฐาน และกลุ่มมองโลกในแง่ร้ายเป็นกลุ่มที่ได้คะแนนทุกมิติอยู่ครึ่งล่างของค่ามัธยฐานแล้วนำผลที่ได้ของทั้ง 2 กลุ่ม มาเปรียบเทียบกันโดยการทดสอบค่าที (t-test)

2. ทดสอบสมมติฐานข้อ 3,4,5,6,7 และ 8 โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย